

کلاسیک‌های امریکای لاتین

وقت آن رسیده است که پس از شکوفایی اخیر قصه‌نویسی در امریکای لاتین، به شکوفایی پیشین و بالاتر از آن به برخی از آثار کلاسیک چند دهه پیش نگاهی بیندازیم. زنان نویسنده امریکای لاتین آینده وسیع‌تر و غنی‌تر و متنوع‌تری را بر پایه این میراث ادبی بنا نهاده‌اند.

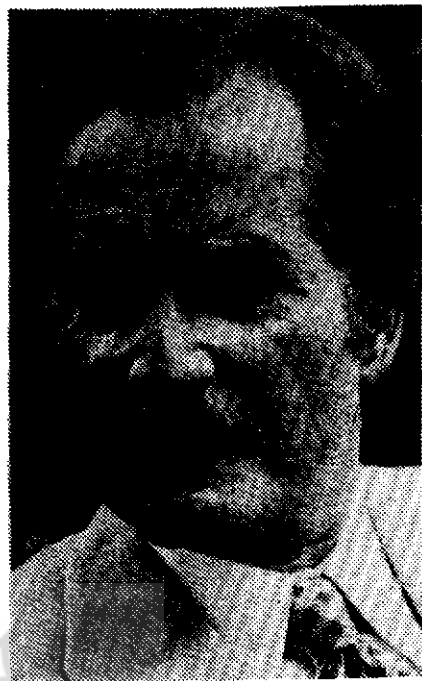
بی‌شک سیاهه‌ای که در زیر می‌آید، نمی‌تواند چندان قانع‌کننده باشد. برخی خوانندگان این گزینشها را نخواهند پذیرفت، و دسته‌ای دیگر از موارد حذف شده گله خواهند کرد. اما این سیاهه را به این دلیل ارائه می‌کنیم که دو عنوان آن در ۱۹۹۱ به زبان انگلیسی ترجمه شده و از برخی دیگر در سال گذشته ترجمه تازه‌ای به دست داده‌اند. [به تاریخ مقاله توجه شود.]

همه این نویسندگان از مردانند و از هر یک از نویسندگان یک کتاب معرفی شده است.

○ دنیا در دشت و بیگانه است (۱۹۴۱) اثر سیرو آلگریا. زمانی است بسیار محبوب و برنده جایزه. تصویری توأم با همدردی از دهکده‌ای سرخ‌پوستی در کوهستان آند و مردمی است که برای بقا در سرزمین نیاکانی (که به آن وابسته‌اند) مبارزه می‌کنند.

○ سرزمین بی‌قانون (۱۹۴۵) اثر خورخه‌آمدو. رمان تاریخی در دبار و دلگیری درباره آباد کردن جنگلهای وحشی برزیل است. همچنین کندوکاوی است در بی‌قانونی که در ورای ظاهر خوش‌آب و رنگ "کورا کائو برازیلیرو" در قلب برزیل نهان است.

○ ماکونینما (۱۹۲۸) اثر ماریودو آندراد. حماسه‌ای است از شاعر نوگرای برزیلی. قصه‌ای

• کارلوس فونتانس

• خورخه آمادو

جاندار و رنگارنگ از جادو و رمز و راز دربارهٔ پیکره‌ای اسطوره‌ای - در واقع روح برزیل - در قلب جنگلهای بکر باران خیزِ آمازون.

○ رود بارانِ ژرف (۱۹۸۵) اثر خوسه ماریا آرگوئداس. ادای دینی است از سوی این نویسندهٔ پرویی نسبت به سرخ‌پوستان کچوا. او که محقق کچواست، زبان غریب آنان را در شیوهٔ بیانش به کار می‌گیرد تا از دیدگاهشان تقسیمات جامعه را نشان دهد.

○ آقای رئیس جمهور (۱۹۴۶) اثر میگل آنخل آستوریاس، برندهٔ جایزه نوبل گواتمالایی. جامعه‌ای را وصف می‌کند که دیکتاتور فاسدی آن را به ویرانی کشیده. رمانهای سیاسی رشته‌ای خاصی از کتابهای امریکای لاتین است و این کتاب شاید بهترین رمان از این دست باشد.

○ سه بیر گرفتار (۱۹۶۷) اثر گیرمو کابرا اینفانته. بازی با کلمات سردرگم و آشفته‌ای است از زندگی شبانهٔ هاوانا در دههٔ ۱۹۵۰. برگردان انگلیسی جناسهای کویایی متن اصلی را باز می‌آفریند و به ابداعات زبانی بندبازانه‌اش ظرافتی دوگانه می‌بخشد، که رمان هم در تحلیل نهایی چیزی جز این نیست.

○ گامهای گمشده (۱۹۵۷) اثر آلخو کارپنتیه، نویسندهٔ کویایی. این رمان شاید کلید فهم همهٔ رمانهای نو امریکای لاتین باشد. سفر موسیقیدانی به اورینوکو مشکل همیشگی امریکای لاتین را پیش رو می‌نهد. یعنی چگونگی جستن و یافتن هویتی سنوای اروپا.

• ماریو وارگاس بوسا

• خولیو کورتسار

○ لی لی بازی (۱۹۶۳) نوشته خولیو کورتسار آرژانتینی. این رمان را می توان به درستی جستجوی معنایی برای زندگی دانست. کورتسار خواننده را دعوت می کند که بنا به هوش و سلیقه خود فصلهای گوناگون رمان را پی بگیرد.

○ پرنده زشت شب (۱۹۷۰) اثر خوسه دونوسو (شیلی). داستانی خیالباغ، عبث جو، ابهام آمیز، و سرشار از رؤیا و مرگ. این ضد رمان نبردی سخت بین نظم و بی نظمی است، بی آنکه برنده اش معلوم باشد.

○ مرگ آرئیمو کروز (۱۹۶۲) نوشته کارلوس فونتس. نویسنده مکزیکی در پراوازه ترین رمانش بررسی شخصیت و تاریخ جدید مکزیک را در قصه ای از چند دیدگاه به هم می آمیزد.

○ صد سال تنهایی (۱۹۶۷) اثر گابریل گارسیا مارکز، برنده جایزه نوبل از کلمبیا. رمانی که برای نیمه دوم قرن بیستم همان نقشی را دارد که اولیسیس برای نیمه اول آن داشت. داستان خانواده بوئندیا از میان زمان و خیال و زندگی خاکی می پیچد و با آگاهی انسان نو درمی آمیزد.

○ در جنگل با شیطان دست بده (۱۹۵۶) نوشته ژوآو گونیمارائس روسا، رمان نو بزرگ برزیلی است. تک گویی طولانی و نیرومندی که گذشته و آینده را به هم می آمیزد. معامله ای با شیطان و قانون شکنان در دل جنگلهای برزیل، سرشار از واژه های زبان بومی که حتی برزیلیها برای خواندنش نیازمند فرهنگنامه اند. این رمان بیست سال در انگلستان تجدید چاپ نشده، ولی

• ایزابل آئنده

اکنون در دست ترجمه تازه‌ای است.

○ دون سگوندو سومبرا (۱۹۲۶) نوشته ریکاردو گیرالس، ژمان بزرگ آرژانتینی است که زبان اسپانیولی را با زبان بومی درآمیخته. در این ژمان که به شیوه‌ای بسیار والا و پرماجرا نوشته شده و همچنین غم غربتی ژرف نسبت به شیوه زندگی روبه زوال و آزادی چابک‌سواران جلگه‌های پامپا در آن موج می‌زند.

○ سنگ‌گور برنده کوچک (۱۸۸۱) نوشته ژواکیم ماریا ماچادو دوآسیس، بزرگ‌ترین رمان‌نویس برزیل و یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان جهان. اثری است گزنده، ظریف، تلخ، بدبینانه، با طنزی بسیار نیشدار از جامعه مؤدب، بدون تصنع در پرداخت شخصیتها، چنان تروتازه که انگار امروز آن را نوشته‌اند، و چنان خنده‌دار که باید آن را به صدای بلند خواند.

○ مرده دزد (۱۹۶۴) نوشته خوان کارلوس اونه‌تی، نخستین بار در ۱۹۹۱ به زبان انگلیسی ترجمه شد. نفوذ ویلیام فاکنر در هیچ اثر امریکای لاتین بیشتر از این ژمان نویسنده اورگوئه‌ای آشکار نیست و شهر و شخصیت‌های داستانی او به اندازه امریکاییها از نظر ذهنی مسخ شده و به طرز دردمباری جاندار است.

○ خیانت ریته هیورث (۱۹۶۸) نوشته مانوئل پوئیگ، نخستین رمان نویسنده آرژانتینی است که استادی او را در شگردهای سینمایی، گفتگوهای درخشان و دستمایه‌های گسسته نشان

می‌دهد. کتاب داستان رابطه جوان حساسی است با جامعه‌ای که با آن بیگانه است.
 ○ گردباد (۱۹۲۴) نوشته خوسه اوستاسیور ریورا، اهل کلمبیا. اثر مهمی در قصه‌نویسی آمریکای لاتین است که بر بسیاری از آثار پس از خود تا زمان حاضر تأثیر گذاشت. وصف دراماتیک ریورا از جنگلهای آمریکای لاتین به اندازه آن جنگلهای وحشی و بدوی است، و چون آیینهای جاه‌طلبیهای ویرانگر پیشتازان آژمند را باز می‌تابد؛ همین آن را تا امروز پرمعنا و جاندار نگه می‌دارد.

○ پدرو پارامو (۱۹۵۵) نوشته خوان رولفو، ژمانی کوتاه و نیمی از کار کامل نویسنده مکزیکی. داستان بسیار زیبای جوانی است که به جستجوی پدرش برآمده. درونمایه این رمان به شیوه خاصی اجتماعی است، اما اهمیتش در اسطوره‌ای و جهانی بودن آن است.

○ فرشته ظلمات (۱۹۷۴) نوشته ارنستوساباتو، نخستین بار در ۱۹۹۱ به زبان انگلیسی ترجمه شد. مقاله‌نویس و فیلسوف بزرگ آرژانتینی، بوئنوس آیرس و شخصیتی که نیمی خود اوست و نیمی هیولا را در ژمانی فشرده و دشوار و به نحو هراسباری جاندار در هم می‌آمیزد.

○ عصر قهرمان (۱۹۶۲) نوشته ماریوبارگاس یوسا. نخستین ژمان نویسنده پرویی که ادعا نامه دردباری است علیه جامعه فاسد. ژمانی که با شگرد تجربی (و اکنون آشنا) روایت می‌شود و در یک آموزشگاه نظامی می‌گذرد. مدرسه‌ای واقعی که برای این کتاب شهرت به ارمغان آورده است.

نقل از بوک‌ورلد

- کتاب کوچک (حرف آ و الف)
 - کتاب کوچک (حرف ب، دفتر اول)
 - کتاب کوچک (حرف ب، دفتر دوم)
- احمد شاملو**
 با همکاری آیدا سرکیسیان

تهران - مقابل دانشگاه تهران - ساختمان
 ۱۳۳۰ - طبقه اول - تلفن: ۶۳۶۲۲۲۱